

Onderwerp Actieprogramma Nieuwe Democratie 2019-2022	
Nummer	2019/316944
Portefeuillehouder	Botter, J.
Programma/beleidsveld	6.2 Gemeentelijk bestuur
Afdeling	PG
Auteur	Scalzo, A.C.M.
Telefoonnummer	023-5114258
Email	ascalzo@haarlem.nl
Kernboodschap	<p>Met het Actieprogramma Nieuwe Democratie geeft de raad de kaders aan waarbinnen de komende jaren ruimte wordt geboden om te experimenteren met nieuwe vormen van lokale democratie op het gebied van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het bereiken van Haarlemmers die niet tot de actieve kern horen • Het experimenteren met e-democratie • Het verder vormgeven van het recht de gemeente uit te dagen/taken zelf te doen als bewoners • Het experimenteren met een gelote wijkraad en buurt/wijkbudgetten <p>Met deze notitie wordt de toezegging 2018876919 afgedaan.</p>
Behandelaar voor commissie	De commissie Bestuur wordt verzocht advies te geven aan de raad over het voorstel van het college in paragraaf 2 en over de wijze van agendering van het raadsstuk in de raadsvergadering.
Relevante eerdere besluiten	<p>Overzicht relevante documenten</p> <ul style="list-style-type: none"> - Startnotitie Nieuwe Democratie (2018/711444) zoals besproken in de vergadering van de commissie Bestuur van 13 december 2018 -Brief burgemeester Wienen commissie bestuur 2018/71277 -Programma overheidsparticipatie (2016/013666) zoals besproken in de vergadering van de commissie Bestuur van 18 februari 2016 -Stand van zaken nieuwe bestuursstijl juni 2016 (2016/237290) zoals besproken in de commissie Bestuur van 23 juni 2016 - Nieuwe bestuursstijl gemeente Haarlem (2015/231065) zoals besproken in de vergadering van de commissie Bestuur van 3 september 2015

Besluit College d.d. 21 mei 2019	Het college van burgemeester en wethouders Besluit: 1. Het college stelt het voorstel aan de raad vast. de secretaris, de burgemeester,
Besluit Raad d.d. .... (wordt ingevuld door de griffie)	De raad der gemeente Haarlem, Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders, Besluit: 1. de opzet en kaders van het experiment (digitale) wijkbegroting vast te stellen; 2. de opzet en kaders van de twee experimenten met gelote wijkraden in een buurt zonder wijkraad of waar een wijkraad dit experiment wil inzetten; 3. de opzet en kaders vast te stellen van het experiment Haarlemse initiatieven dagen uit (right2challenge); 4. het Actieprogramma Nieuwe Democratie 2019-2022 vast te stellen. de griffier, de voorzitter,

1. Inleiding

Actieve Haarlemmers nemen de laatste jaren vaker het initiatief om iets voor de stad en voor elkaar te betekenen. Daarnaast willen Haarlemmers steeds vaker invloed op plannen en beslissingen die de gemeente Haarlem neemt. Meer invloed op besluitvorming die hen direct raakt, minder via geïstitutionaliseerde instellingen, minder via vaste organisatievormen maar meer op thema of issues in wisselende samenstellingen. Deze ontwikkeling vraagt een nieuwe rol van de overheid, ambtenaren, college én gemeenteraad en Haarlemmers zelf.

Op het gebied van duurzaamheid, werkgelegenheid, zorg voor elkaar, groen, sociaal, ondernemerschap én leefbaarheid zijn de afgelopen jaren in de vijf gebieden van Haarlem en stadsbreed veel maatschappelijke doelstellingen in samenwerking met Haarlemmers, partners en ondernemers opgepakt en gerealiseerd. Ook is gewerkt aan een andere bestuursstijl; het faciliteren van maatschappelijke initiatieven in de stad (overheidsparticipatie). Het coalitieakkoord 'Duurzaam Doen' wil daarnaast ruimte bieden en samenwerken met Haarlemmers bij het besluitvormingsproces

van de gemeente zelf (participatie en inspraak) en het overdragen van zeggenschap aan buurt, wijk of stad.

Het Actieprogramma Nieuwe Democratie 2019-2022 (zie bijlage 1) werkt de paragraaf meepraten, meedenken, meedoen van het coalitieakkoord 'Samen Doen' uit in een samenwerkingsvoorstel met de stad om onze maatschappelijke doelen te verwezenlijken.

Het college stelt de raad voor na de behandeling van het Actieprogramma Nieuwe Democratie 2019-2022 een themabijeenkomst te organiseren over de rol van het bestuur (raad) in relatie tot het geven van ruimte aan stad en inwoners. Waar zit de spanning? Hoe wil de raad omgaan met de experimenten?

2. Voorstel aan de raad

Het college stelt de raad voor:

1. de opzet en kaders van het experiment (digitale) wijkbegroting vast te stellen;
2. de opzet en kaders van de twee experimenten met gelote wijkraden in een buurt zonder wijkraad of waar een wijkraad dit experiment wil inzetten;
3. de opzet en kaders vast te stellen van het experiment Haarlemse initiatieven dagen uit (right2challenge);
4. het Actieprogramma Nieuwe Democratie 2019-2022 vast te stellen.

3. Beoogd resultaat

Met het actieprogramma Nieuwe Democratie:

Ontwikkelen we een betere dialoog tussen inwoners en gemeente om samen verantwoordelijkheid te nemen voor de ontwikkeling van de stad en het samenleven in de stad.

Maken we nog meer gebruik van de energie uit de stad, om met inwoners, ondernemers, partners en gemeente maatschappelijke doelstellingen te realiseren.

Gaan we actief aan de slag met het veranderen van houding en gedrag van ambtenaren, raadsleden, college en initiatiefnemers, belangenorganisaties en partners om het vertrouwen in elkaar te vergroten.

Naast activiteiten om bovenstaande resultaten te behalen staan er in het actieprogramma ook experimenten om te zoeken naar nieuwe democratische vormen om zeggenschap en eigenaarschap over te dragen naar buurt, wijk of stad. Het doel van de experimenten is om te leren hoe Haarlemmers meer invloed kunnen hebben op hun eigen leefomgeving. Door te experimenteren kan

er de komende jaren een structurele werkwijze worden ontwikkeld voor het samenleven in de toekomst.

4. Argumenten

1. Het actieprogramma Nieuwe Democratie is een uitwerking van de startnotitie Nieuwe Democratie

In de startnotitie Nieuwe Democratie die is besproken in de commissie bestuur van 13 december 2018 is opgenomen dat de gemeente gaat experimenteren met het overdragen van zeggenschap naar buurt, wijk of stad. na een consultatie in de stad, experimenten voor nieuwe democratie.

2. Met de experimenten en activiteiten wordt uitvoering gegeven aan het coalitieakkoord 'Duurzaam Doen'

Paragraaf 6 van het coalitieakkoord geeft aan meer ruimte te willen bieden aan bewonersinbreng bij besluitvorming van de gemeente en het faciliteren van initiatieven in de stad. Dit actieprogramma's geeft de kaders aan waarbinnen dit de komende jaren vorm gegeven wordt.

3. Het actieprogramma is tot stand gekomen in samenwerking met de stad

Tijdens de maand van de democratie en de maand erna is met Haarlemmers, wijkraden, initiatiefnemers, en actieve bewoners op het vlak van bewonersparticipatie gesproken en gediscussieerd over verbeterpunten in de onderlinge samenwerking en de versterking van de lokale democratie.

4. De experimenten worden uitgewerkt in samenwerking met de stad

Dit programma leent zich bij uitstek voor het in samenwerking vormgeven van de voorgestelde experimenten met overdragen van zeggenschap. Het uitdenken en uitwerken van de experimenten doen we met een vertegenwoordiging van bewoners, raadsleden en ambtenaren.

5. Risico's en kanttekeningen

1. De experimenten mislukken

Het experimenteren brengt met zich mee dat de uitkomst niet vast staat. Juist het zoeken naar de juiste formule of werkwijze is het belangrijkste doel.

2. Er zijn geen bewoners die actief willen worden in de gelote wijkraad

Het succes van de gelote wijkraad staat of valt bij de mate waarin ingelote bewoners actief willen worden in hun buurt.

3. Er is geen animo voor plannen bij de digitale wijkbegroting of de ingediende plannen zijn niet uitvoerbaar

Het succes van de digitale wijkbegroting valt of staat bij de mate waarin buurtbewoners plannen in gaan dienen. En of de ingediende plannen binnen de vooraf gestelde kaders.

4. Experimenteren betekent per definitie omgaan met onvoorziene omstandigheden

Aangezien de experimenten nieuw zijn is vooraf niet te bepalen wat de risico's zijn. Door stap voor stap de experimenten uit te denken en uit te voeren wordt onderweg bekeken hoe om te gaan met de risico's en worden beheersmaatregelen genomen.

5. Haarlemmers raken gedesillusioneerd door het mislukken van de experimenten

Door het experimentele karakter kan de uitkomst voor Haarlemmers tegen vallen. Om dit te voorkomen wordt zoveel mogelijk aan verwachtingenmanagement gedaan tijdens de experimenten.

6. Uitvoering

Als de gemeenteraad met dit besluit ruimte geeft voor de experimenten worden deze in samenwerking met de stad uitgewerkt. Per experiment wordt een voorbereidingsgroep samengesteld met circa 10 deelnemers (waaronder Haarlemmers, raadsleden en ambtenaren).

Vorbereidingsgroep plan van aanpak en uitwerking per experiment. De voortgang in de voorbereidingsgroepen bepalen de snelheid van de uitvoering. Het is het streven voor december 2019 de uitwerking richting de commissie te sturen.

De activiteiten in het actieprogramma zijn deels al gestart en worden volgens planning uitgevoerd.

Over de stand van zaken over de uitvoering van het Actieprogramma Nieuwe Democratie wordt u jaarlijks geïnformeerd.

7. Bijlagen

Bijlage 1. Actieprogramma Nieuwe Democratie 2019-2022 (met bijlagen)